

VYUŽITÍ KOMPOSTU V ZEMĚDĚLSKÉ PRAXI

„KOMPOSTOVÁNÍ – inovace, výzkum a praxe“

Závěrečné setkání účastníků a dalších zájemců celoročního setkávání k problematice recyklace a využití „odpadů“ - projekt: „Podpora kompostu jako prostředku pro zvyšování kvality půdy“. Systémy kompostování a kvality kompostu, které propojují minimálně dva rezorty MZE a MŽP k řešení velmi závažného problému jakým je voda v krajině – ochrana půdy. Cílem setkání bude definovat opatření využití kompostu a ochrany půdy pro zastavení její degradace.

Top tradiční zemědělské setkání, technologické novinky, příklady dobré praxe, diskuze s odborníky, přátelská atmosféra.

ČAS: 10.00 – 14.00 hod.

CENA: ZDARMA

TERMÍN A MÍSTO: 16. listopadu 2017, Ministerstvo zemědělství Praha, místnost č. 400 ve 4. patře

PROGRAM:

8.00 – 9.00 registrace účastníků

I. BLOK LEGISLATIVA A DOTACE

Od 9.00 -10.00 hod.

- Zahájení konference
- Co potřebuje půda pro zdravý vývoj doc. Miko L., elektronický vzkaz
- Strategie a podpory využití bioodpadů v zemědělské praxi
- Eroze půdy a praxe
Badalíkova B., VÚPT Troubsko
- Diskuze
- Přestávka

II. BLOK BENEFITY KOMOSTU – VÝZKUM A PRAXE

Od 10.-00 – 12.00 hod.

- Klíče k podpoře udržitelnosti oběhu živin (nejen z kompostu),
Dr. Hartl W. BFA Vídeň, Ing. Záhora J., CSc. Mendlova univerzita Brno
- Zvýšení obsahu půdních organických hmot pomocí kompostů
Ing. Řeháček D., VÚMOP v.v.i. Zbraslav
- Uplatnění kompostu v zahradnictví
Ing. Dubský M., VÚKOZ v.v.i. Průhonice
- Diskuze

12.00 – 12.30 Malé občerstvení

III. TECHNOLOGIE, KVALITA A EKONOMIKA V PRAXI, PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Od 12.30 – 14.00 hod.

- Kvalita kompostu registrovaná dle zákona č. 156/1998 o hnojivech
Ing. Gemerlová M. ÚKZUZ Praha
- Příprava a využití kompostů na bázi digestátu, popele ze spalování biomasy a bioodpadů
Ing. Pilný R., Regent plus Žlutice, Ing. Plíva P., CSc., VÚZT v.v.i. Praha
- Technologie v praxi - vermikompostování v zemědělství
Ing. Hanč A. Ph.D. ČZU Praha, Ing. Plíva P. CSc., VÚZT v.v.i. Praha
- Kompostování a využití kompostu v zemědělské praxi (přínos, technologie, ekonomika)
Ing. Jurečka L., ředitel zemědělského podniku POOSLAVÍ Nová (konvenční zemědělství)
Ing. Kybusová H., agronom BEMAGRO a.s. (ekologické zemědělství)
Žilík M. kompostárna Želivec. (kompostování čistírenských kalů)
- *Diskuze a závěr konference*

Registrace je povinná a termín je nejpozději do **8. listopadu 2017**. Kapacita účastníků je omezená.

Zájemci se mohou hlásit prostřednictvím elektronické přihlášky, která je na našich www.zeraagency.eu nebo na mail schellova@zeraagency.eu případně telefonicky 724 082 737.

TATO AKCE JE SOUČÁSTÍ PROJEKTU: „PROPAGACE A PODPORA KOMPOSTU JAKO PROSTŘEDKU PRO ZVYŠOVÁNÍ KVALITY PŮDY“, KTERÝ JE SPOLUFINANCOVÁN MINISTERSTVEM ZEMĚDĚLSTVÍ. POD ZÁŠTITOU MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.

Vermikompostování (*vermis = červ*)
 Při vermikompostování je využívána interakce mezi intenzivní činností žížal a mikroorganismů.

Žížala hlubinná X žížala povrchová
 1/ žížala hnojní - *Eisenia Foetida*
 2/ kalifornská žížala (obchodní název) - *Eisenia Andrei* – extrémně aktivní

» překopávání, fragmentaci a aeraci zabezpečují z větší míry žížaly, čímž lze vermikompostování zařadit mezi **nízkonákladové systémy** zpracování bioodpadů.
 » vermikompostování **nezahrnuje fázi rozkladu s vysokou teplotou hmoty.**

Vlhkost suroviny: 70 - 80 % při rozkladě
 Teplota prostředí: 17 až 23 °C
 Žížala: *EISENIA FOETIDA*, *EISENIA ANDREI* (obchodní název)

Vermikompostované suroviny		Organizace / firma
Zemědělská zbytková biomasa (hnůj, staré seno a sláma, shnilé brambory, zkažená siláž apod.)		Ekologický zemědělec p. Král, Břeclav
		Fy Paleček, Kyjov
		Dostihová stáj BORS Břeclav a.s. ZD vlastníků, Fryšták
Matolína (výlisky z hroznů vinné révy)		Vino Marcínčák, Mikulov
		Vinselekt Michlovský a.s., Rakvice Goteborg a.s., Popice
Výlisky z ovoce		ZP Mikučiče Fy Hubáček, Slaný
Lihovarské výpalky		Pěstitelská pálenice, Česov
Biologicky rozložitelný komunální odpad (BRKO)		Rumpold, Uherský Brod
		Městský úřad ve Strážnici
		Obec Bělořín
Čistírenské kaly	odvodněné	Velká nad Veličkou
	neodvodněné (kašovitě)	obec Mutěnice (skládky Hraničky)

František Král, organic s.r.o. - ekologické zemědělství Břeclav

Kapacita kompostárny (t.rok ⁻¹)	200
Množství zpracovaných surovin (t.rok ⁻¹)	200
Množství vyrobeného kompostu (t.rok ⁻¹)	120
Množství kompostu dodaného na zemědělskou půdu (t.rok ⁻¹)	120
Vermikompost	Registrace číslo *****

VINAŘSTVÍ MARCINKAV

Kapacita kompostárny (t.rok ⁻¹)	2 000
Množství zpracovaných surovin (t.rok ⁻¹)	1 000
Množství vyrobeného kompostu (t.rok ⁻¹)	600
Množství kompostu dodaného na zemědělskou půdu (t.rok ⁻¹)	600
Vermikompost, organické hnojivo	Registrace číslo 4358

Kompostárna PRAKŠICKÁ (RUMPOLD UHB s.r.o.)

Kapacita kompostárny (t.rok ⁻¹)	6 000
Množství zpracovaných surovin (t.rok ⁻¹)	5 500
Množství vyrobeného kompostu (t.rok ⁻¹)	2 400
Množství kompostu dodaného na zemědělskou půdu (t.rok ⁻¹)	85
Vermikompost, organické hnojivo	Registrace číslo 4153

Obsah živin v kompostu

Kvalita kompostu	Hodnota	Org. látky	N	P ₂ O ₅ / P	K ₂ O / K	CaO / Ca	MgO / Mg
špatný	obsah v sušině (%)	8	0,1	0,1	0,2	1,5	0,2
	obsah živin (kyslíčnick) (kg.t ⁻¹ kompostu -55% sušiny)	44	0,55	0,55	1,1	8,25	1,1
	obsah čistých živin (prvek) (kg.t ⁻¹ kompostu -55% sušiny)	xxx	0,55	0,24	0,91	5,90	0,66
uspokojivý	obsah v sušině (%)	30	0,3 - 1,0	0,2	0,8	8,5	2,0
	obsah živin (kyslíčnick) (kg.t ⁻¹ kompostu -55% sušiny)	165	1,65 - 5,5	1,1	4,4	46,75	11,0
	obsah čistých živin (prvek) (kg.t ⁻¹ kompostu -55% sušiny)	xxx	1,65 - 5,5	0,48	3,65	33,42	6,64
výborný	obsah v sušině (%)	> 50	2,0	0,65	1,25	12,0	3,3
	obsah živin (kyslíčnick) (kg.t ⁻¹ kompostu -55% sušiny)	> 275	11,0	3,6	6,9	66,0	18,15
	obsah čistých živin (prvek) (kg.t ⁻¹ kompostu -55% sušiny)	xxx	11,0	1,73	5,73	47,18	10,95
Vermikompost	obsah v sušině (%)	30 - 55	1,0 - 3,0	0,2 - 3,0	0,3 - 2,0	1,0 - 12	0,3 - 3,3

Projekt NAZV QJ1530034 (2015 - 2018)

„Legislativní podklady pro větší uplatnění kompostů, zejména vermikompostu, na zemědělskou půdu“

který je finančně podporovaný MZe ČR.

ČZU - Doc. Ing. A. Hanč, Ph.D. – odpovědný řešitel
VÚZT, v.v.i. - Ing. P. Plíva, CSc. – řešitel

Plánované výsledky projektu

- prostorová a technická inventarizace zařízení pro zpracování BRO;
- soubor návrhů nástrojů pro odstranění bariér pro recyklaci BRO;
- metody pro lepší hodnocení kvality kompostu dříve i nově registrovaného;
- **obecná podniková norma pro technologii vermikompostování;**
- **podklad pro schválení vermikompostu jako typového hnojiva;**
- **metoda pro produkci hygienicky nezávadného vermikompostu z gastroodpadů;**
- návrh úprav pravidla GAEC 3 (DZES 3) v oblasti využití kompostů.

Součást řešení projektu – experimenty

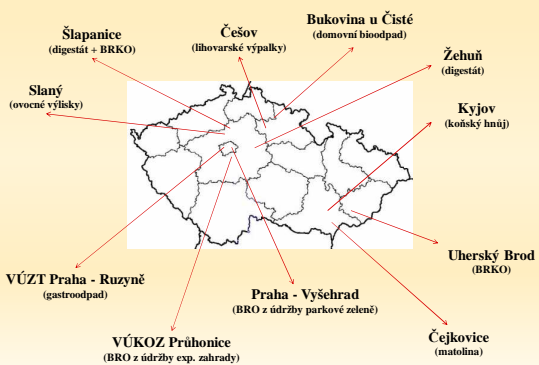
- laboratorní (nádobky, vermikompostéry)
- **poloprovozní** na vybraných pracovištích

Využití výsledků experimentů

úprava, popř. tvorba nové legislativy

Poloprovozní ověřování

Novelizace vyhlášky č. 474/2000 Sb.,

o stanovení požadavků na hnojiva ve znění pozdějších předpisů

Organická a organominerální hnojiva			o stanovení požadavků na hnojiva ve znění pozdějších předpisů			
číslo typu	označení typu	minimální obsah živin	vešlejší určení typu, formy a rozpustnost živin	hodnocení součástí a další požadavky	střední, způsob výroby	zvláštní ustanovení
18.1	organické hnojivo	a) 25 % spalitelných látek 0,6 % N	spalitelné látky celkový dusík	spalitelné látky v sušine hodnocené jako ztráta živinám; dusík hodnocený jako celkový dusík v sušine	průmyslový kompost	hodnocení mikrobiologického znečištění a kyselých hnojiv a hnojiv, která jsou určena k hnojení ročních a trvalkových plodin a stádoch krávy; maximální dávky 50 t/ha nejvýše jedenkrát za 3 roky
		b) 20 % spalitelných látek 1 % N 1 % P ₂ O ₅ 1 % K ₂ O	spalitelné látky celkový dusík celkový fosfor celkový draslík	spalitelné látky v sušine hodnocené jako ztráta živinám; dusík hodnocený jako celkový dusík v sušine; fosfor hodnocený jako celkový P ₂ O ₅ v sušine; draslík hodnocený jako celkový K ₂ O v sušine	ze starkových hnojiv, termofilní aerobní fermentací	maximální dávky 10 t/ha za rok
		c) 15 % spalitelných látek 1 % N 1 % P ₂ O ₅ 1 % K ₂ O	spalitelné látky celkový dusík celkový fosfor celkový draslík	spalitelné látky v sušine hodnocené jako ztráta živinám; dusík hodnocený jako celkový dusík v sušine; fosfor hodnocený jako celkový P ₂ O ₅ v sušine; draslík hodnocený jako celkový K ₂ O v sušine	ze starkových hnojiv, spracování zbytků těsnění čerpadla	
		d) 65 % spalitelných látek 3 % N 8 % K ₂ O	spalitelné látky celkový dusík celkový draslík	spalitelné látky v sušine hodnocené jako ztráta živinám; dusík hodnocený jako celkový dusík v sušine	z melasy po vydestilování líhu, také "nádavové výpalky zahusťovač"	maximální dávky 50 t/ha nejvýše jedenkrát za 3 roky
18.	minerální hnojivo	3 % N 3 % P ₂ O ₅ 7 % K ₂ O	spalitelné látky celkový dusík celkový fosfor celkový draslík	spalitelné látky v sušine hodnocené jako ztráta živinám; dusík hodnocený jako celkový dusík v sušine; fosfor hodnocený jako celkový P ₂ O ₅ v sušine; draslík hodnocený jako celkový K ₂ O v sušine	z melasy po vydestilování líhu a přidání minerálních hnojiv, také "nádavové výpalky zahusťovač"	maximální dávky 50 t/ha nejvýše jedenkrát za 3 roky

V příloze č. 3, číslo typu 18.1 bude doplněn nový typ organického hnojiva: **vermikompost – kompost zpracovaný žížalami**

Obecná podniková norma

• Při tvorbě tohoto obecného předpisu bylo třeba vymezit a soustředit pojmy, které by vedly k tvorbě obecné podnikové normy „.....Vermikomposty...“

• Předání návrhu obecné podnikové normy na MZe během roku 2018.

ČESKOSLOVENSKÁ ŠTÁTNÍ NORMA Schvázena: 12.4.1995

ČSN 46 8735

PRŮMYŠLOVÉ KOMPOSTY

ČSN 46 8735
JK 103

Organická spousta
Industrial compost

Tato norma platí pro výrobu, stádožení, skladování a účelové kompostování vyřezávaných odpadů a podílů vycelků jako organické hnojivo.

1. KAZDOVLOVÍ

1.1 Průmyslový kompost - organické hnojivo vyráběné mechanicky a biologicky z odpadů různých druhů obsahujících rozložitelné organické látky a rostlinné živiny.

1.2 Lehce rozložitelné látky - látky, u kterých probíhá proces humifikace krátkou dobu nebo je možno je nahradit i třídou souvisejících rozložitelných odpadů, hnoj. ročníka a.j.).

1.3 Těžce rozložitelné látky - látky, u kterých probíhá proces humifikace dlouhodobě a nemohou nebo které je třeba přefermentovat nebo upravit (například struskové kůry, dřevní odpady, kvasnice, rohovina a.j.).

1.4 Rozmražená - vstřícnost fyzikálních vlastností a chemického složení nakládá průmyslového kompostu svedlící a řídící spracování suroviny.

1.5 Rozložitelné příměsi - látky, které se při procesu humifikace nemohou smlít (zejména kameny, stavební odpady, kovové předměty, plasty a s.j.).

1.6 Nerozložitelné částice - částice rozměrů větších než 5 cm, které nelze rozdrtit tlakem ruky nebo které brání bezpečnému provozu spalitelné techniky (nerozložitelné příměsi, kusy dřev a.j.).

Ministerstvo zemědělství
1.4.1991

29033

MISS KOMPOST 2017

– soutěž o kompost roku (pořadatel: EKODOMOV, z.s.)

Kategorie „školy“:

1. místo - Mateřská škola, Náchod (Mgr. M. Trejtnarová)**Děkuji za pozornost**

Ing. Petr PLÍVA, CSc.

Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.

Drnovská 507
161 01 PRAHA 6
Česká republikawww.vuzt.cz

*Některé informace, uvedené v této přednášce, byly získány při řešení projektu QJ1510345 „Legislativní podklady pro větší uplatnění kompostů, zejména vermikompostu, na zemědělskou půdu“ financně podpořeném MZe ČR.

+ 420 233 022 367

E-mail : petr.pliva@vuzt.cz

TISKOVÁ ZPRÁVA: ZÁVĚREČNÁ KONFERENCE „VYUŽITÍ KOMPOSTU V ZEMĚDĚLSKÉ PRAXI“

Závěrečné setkání účastníků a dalších zájemců celoročního setkávání k problematice recyklace a využití „odpadů“ v rámci projektu Propagace a popularizace kompostu se 16. listopadu 2017 konala závěrečná konference v prostorách Ministerstva zemědělství v Praze.

Hlavním cílem projektu je realizace uceleného systému propagačních a vzdělávacích aktivit směřujících na odbornou i laickou veřejnost. Projekt je podpořen MZE z programu vzdělávání a propagace pro neziskové organizace. Naším cílem během projektu byla podpora zájmu zemědělské praxe o využívání kompostu, což přispěje ke zlepšení kvality půdy, popularizace kompostu jako přírodě příznivé možnosti recyklace odpadu a dalších surovin, což přispěje k využití živin z obnovitelných zdrojů a zlepšení environmentálních dopadů zemědělské činnosti, vzdělávání školní mládeže, odborné veřejnosti a zemědělské praxe v oblasti tvorby a využití kompostu s důrazem vazby na zemědělskou činnost, podpora zemědělského vzdělávání.

Závěrečná konference, které se účastnilo na 100 účastníků a lektorů, se zabývala hlavně tématy výzkumu v této oblasti, ale také ukázkami a příklady z praxe zemědělských podniků, které kompost zařadili svých agrotechnických postupů.

Setkání zahájila Ing. Květuše Hejátková za naši společnost a Ing. Jiří Šír, náměstek pro řízení sekce zemědělských komodit, zahraničních vztahů a ekologického zemědělství na Mze. Následoval blok strategie a podpory. Na toto téma hovořila Ing. Michaela Budňáková za Mze a Ing. Barbora Badalíková z VÚPT Troubsko představila výsledky výzkumů v oblasti eroze půdy a využití kompostu. Po diskuzi následovala krátká přestávka na kávu a poté se slova ujal přední zahraniční odborník na půdu Dr. Wilfried Hartl (Bioforskung Austria), doprovázený mikrobiologem Ing. Jaroslavem Záhorou CSc. (MENDELU Brno), kteří nám poutavou formou představili klíče k podpoře udržitelnosti oběhu živin (nejen z kompostu). O zvýšení obsahu půdních organických hmot pomocí kompostů hovořil Ing. Řeháček (VÚMOP v.v.i. Zbraslav) a možnosti uplatnění kompostu v zahradnictví prezentoval Ing. Dubský (VÚKOZ v.v.i. Průhonice). Po poledním občerstvení přišly na řadu dobré příklady z praxe, a to jak z ekologického, tak konvenčního zemědělství. V rámci tohoto bloku nám také zástupce Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, Ing. Houček, vysvětlil požadavky na kvalitu kompostu pro registraci dle zákona o hnojivech. Ing. Petr Plíva (VÚZT v.v.i. Praha) představil trendy a rozvoj vermikompostování při zpracování bioodpadů. Za zemědělskou praxi pak představili své podniky, a využití kompostu v nich, Ing. Pilný (Regent plus Žlutice – ekologické zemědělství), Ing. Jurečka (ředitel zemědělského podniku POOSLAVÍ Nová Ves - konvenční zemědělství) a Ing. Kybusová (agronom BEMAGRO a.s. - ekologické zemědělství). Na závěr prezentoval svou kompostárnu a technologii kompostování a zpracování bioodpadů a kalů z ČOV pan Žilík z kompostárny Želivec.

Setkání bylo velmi zajímavé, přínosné a doufáme, že se v takto hojném počtu a se zajímavými informacemi opět setkáme.

